

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibus Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

467. Ex quibus rebus solvendæ decimæ personales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

sine titulo legitimo, vel saltem colorato ad maintenancem obtinendam in iudicio possessorio) & ad possessorem manutenendum. Iterum in dubio utrum decima spirituales manserint, an verò à spiritali titulo abstracta, & laicis in perpetuum collata fuerint, pro Ecclesia præsumendum est; quòd enim mutatio, sive alienatio talis acciderit, est factum, idque odiosum Ecclesiæ, quod non præsumi, sed ostendi debet, Laym. cit. num. 6. De cetero terminum decimarum æque competere dicitur merè laicalibus & temporalibus, quàm spiritalibus decimis, ostendit Card. Luc. d. 9. de decim. n. 10.

2. Secundò, decimæ alia sunt prædiales, seu reales; alia personales, alia mixta, juxta Azor. p. 1. l. 7. c. 34. q. 3. Fagund. ad præcept. 5. l. 1. c. 2. num. 1. Castrop. tr. 2. lib. 10. p. 1. n. 2. &c. vel comprehendendo sub prædialibus mixtas (ex eo, quòd sicut fructus agrorum, licet majorem industriam requirant, quàm arborum, sub eadem tamen divisione fructuum prædialium comprehendantur, ita etiam fructus animalium, etsi industriam quoque majorem requirant, dici possunt comprehendi adhuc sub prædialibus) alia sunt prædiales, alia personales. Suar. tom. 1. de relig. tr. 2. l. 1. c. 9. n. 4. Barb. loc. n. 10. juxta l. pecudum. ff. de usu. prædiales dicuntur, quæ debentur ex fructibus prædiorum, v. g. ex agris, arboribus, piscinis, molendinis, locationibus ædium &c. Castrop. l. cit. personales, quæ debentur ex fructibus humanæ industriæ, v. g. ex negotiatione, ludo, bello, venatione, &c. Et quales non sunt acquisitæ per donationem, hæreditatem, aut legatum, cum non dicantur acquisita ex industria hominis. Bass. l. cit. n. 4. Mixta, quæ debentur ex iis, quæ partim ex industria humana, v. g. in pascendis pecoribus adhibita, partim ex natura seu prædio proveniunt, v. g. ex animalium lana, lacte, butyro, &c. quamvis ut dictum revo-centur ad alios hi fructus ad prædiales, & fortè melius cum vix dentur reales seu prædiales, quorum perceptio non dependeat etiam ex industria personæ, ut Barb. n. 9.

Quæstio 465. Quo jure debeantur decima?

Respondeo: tempore legis scriptæ jure divinoposito debebantur decimæ, habito etiam respectu ad quotam seu partem præcisè decimam, tam prædiales quàm mixta, hoc est fructibus terræ & animalium. c. 22. & 23. Exodi. c. 57. Levitici. personales autem etsi solvi poterant, non tamen debebantur, quia de his nihil in dictis capitibus. Barb. l. cit. num. 9. Suar. num. 6. Castrop. num. 3. In lege gratiæ decima spectata in ratione congruæ sustentationis ministrorum Ecclesiæ, debentur jure divino tam naturali quàm positivo; evidens enim ratio naturalis dicitur, oportere stipendium, seu sustentationem exhiberi iis, à quibus accipitur servitium necessarium, qualis est administratio rerum spiritalium & divinarum, quæ ipsa obligatio jure quoque divino positivo exprimitur illis Christi Luc. 10. Dignus est operarius mercede sua. & Paulus ad Cor. 9. Nemo stipendiis suis militavit unquam: & si vobis spiritualia seminavimus, magni non est, si nos carnalia vestra metamus. Nequaquam tamen sub hoc respectu ad quotam nimirum decimam debentur decimæ in lege gratiæ ullo præcepto divino, non naturali; quia quòd sustentatio ditorum ministrorum sit debita, item quòd recognitio divini excellentiæ &

supremi domini (quamvis huic obligationi recognoscendi divini domini per oblationem alicujus partis bonorum in lege gratiæ sit plenè satisfactum per oblationem sacrificii mixtæ, quod solum in istu finem offertur, Castrop. p. 2. n. 2.) per applicationem & oblationem potius decimæ, quàm duodecimæ, vel octavæ, nulla ratio naturalis evincit, cum nec in lege naturæ fuerit obligatio solvendi præcisè decimam; quòd enim Abraham obrulerit decimas Melchisedecho, id spontaneu fuit: quòd Jacob Genes. 28. Deo promiserit decimas cunctorum, ex voto fuit. Neque jure positivo; quia nullum hac de re præceptum à Christo latum, vel ab Apostolis promulgatum ostendi potest; lex autem antiqua de decimis & generaliter omnia præcepta tam ceremonialia quàm judicialia, juxta Paulum ad Gal. 3. & D. Thom. 1. 2. q. 108. a. 1. vivente Christo cessarunt. Adde, quòd Ecclesia uti & consuetudo eximat aliquos ab obligatione solvendi decimas, quòd fieri non possit, si esset obligatio juris divini. Debentur tamen decimæ tam personales quàm prædiales sub dicta ratione jure Ecclesiastico, ut constat ex toto titulo de decimis. & Trid. sess. 25. c. 12. quamvis ex consuetudine toto ferè orbe Christiano legitime præscripta decimæ personales non solvantur; eò quòd ministris Ecclesiæ aliunde provisum sit. Bass. l. c. n. 4. citans Regim. Nav. Castrop. p. 6. n. 10. citans Abb. in c. cum homines h. s. n. 5. Sa. v. decima. n. 1. Valent. d. 6. q. 5. p. 3. Suar. &c. Hanc autem quotam seu decimam partem justè taxavit Ecclesia, tum ob imitationem legis scriptæ, tum ne fideles minus gratos se ostenderent, utpote majora beneficia accipientes à ministris suis. Bass. loc. cit. Castrop. loc. cit. num. 5. & quidem specialiter quoad decimas personales, ut fideles novæ legis se gratiores exhibeant ministris suis ob majora ab iis accepta beneficia, ac præcipuè quia multæ familiae, civitates & respubl. nullum agrum habent aut pecora, ex quibus prædiales decimas solverent. Castrop. l. cit. n. 5. citans Less. cit. c. 39. du. 2. & Suar. ubi ante c. 41.

Quæstio 467. Ex quibus rebus solvenda decima personales, ubi ea adhuc sunt in usu?

Respondeo primò: de jure communi non debentur hæ decimæ ex bonis adventitiis, puta, quæ donatione, legato, hæreditate, simili ve titulo obveniunt. Castrop. l. c. p. 6. n. 3. citans Innoc. in c. non est. n. 2. Suar. l. cit. c. 31. n. 6. Valent. ro. 3. d. 6. q. 5. p. 3. Bonac. &c. Barb. de off. paroch. c. 28. n. 26. citans Sylv. in sum. v. decimæ. n. 12. Monet. de decim. c. 4. n. 37. Rebuff. &c. contra Azor. l. cit. c. 15. q. 8. quatenus hic cum Gl. in c. decima 16. q. 5. apud Barb. n. 27. tenet, deberi decimas hæreditatis provenientis ab intestato; non verò provenientis ex testamento. Item quatenus is ibid. cum Sylv. & Gl. in c. pastoralis. apud Barb. l. cit. tenet solvendas decimas ex hæreditate ab hærede extraneo; non verò à filio hærede; Item quatenus ibid. ut Castrop. cit. n. 2. tenet, solvendas ex rebus nobilibus hæreditatis, secus de immobilibus, Ratio autem nostræ responsionis est, quòd decimæ non solvantur, nisi ex fructibus à terra vel hominis ministerio productis; jam verò res legata, donata hæreditaria, non sunt fructus ex terra seu prædio, nec fructus personæ ex ejus actione, industria, labore provenientes. Unde etiam ipsa persona legatarii, donatarii &c. non tam propriè talia

ralia bona acquisivit, quam eidem acquirantur, nempe dependet ex alterius hominis voluntate. Barb. Castrop. *loc. cit.* qualiter etiam adhuc ex tacita defuncti voluntate (in qua lex ita statuens fundatur) censetur hereditas ab intestato provenire. Barb. n. 27. Et certe congruum est Pontifices in constituendis decimis imitatos legem veterem, in qua non ex terris & possessionibus donatis Israelitis, sed ex earum fructibus debebantur decimæ, non tam de rebus ipsis donatis, quam de earum fructibus decimas solvendas constituisse; ne de cetero res immobiles facile omnes devenirent ad Ecclesias. Barbof. *l. cit.* Quapropter jam textus universaliter loquentes, & precipientes de omnibus licite acquisitis decimas solvi, intelligendi solum de omnibus, quæ quis proprie, hoc est, propria actione, & labore acquirit. Castrop. *cit. n. 3.* Nihilominus si legatum vel donatio fiat de rebus frugiferis simul cum fructibus, sine dubio decimam (intellige ex istis fructibus) solvendam, ait Barb. *l. cit. n. 28.* juxta tex. *c. pastoralis. de decim.* eò quòd tum temporis censeantur dari, seu relinqui cum suo onere.

2. Respondeo secundò: et si ex injuste acquisitis & possessis rebus frugiferis decimæ prædiales solvi debeant, v. g. ex agro, piscina, molendino, &c. injuste occupato & detento; Item ex animalibus captis; à quocunque enim possessore detinentur, talis prædialis decima fructuum inde provenientium solvenda; juxta *c. à nobis. de decim.* Less. *cit. c. 39. n. 13.* Barb. *loc. cit. §. 1. n. 29.* citans Abb. *in c. pastoralis. in c. cum homines. in c. commissum. de decim.* Rebuff. *de decim. q. 5. n. 18.* Azor. *cit. 35. q. 13.* Monet. *c. 24. n. 39. &c.* Decimæ tamen personales ex acquisitis ministerio personali, dum ea obnoxia sunt restitutioni, puta, acceptis spolio, rapina, furto, usura &c. solvendæ non sunt, nec recipiendæ, cum in effectu non sint illorum detentorum, aut illis acquisita, ac consequenter hi de iis contra voluntatem Domini disponere nequeant. Barb. n. 30. Monet. *loc. cit. n. 42.* Castrop. *cit. p. 6. n. 5.* & apud hunc Suar. *l. cit. c. 37. n. 7.* Less. *l. cit.* qui tamen rectè addit, eum, qui fructus non decimatos accepisset, debere ex iis decimam. Ex injuste seu injusta actione & ministerio acceptis, justè tamen retentis, puta, ex fornicatione, homicidio &c. ubi peccatum est publicum, & turpis lucri causâ continuatur, non debentur decimæ, uti nec Ecclesia attentò jure eas recipit, ne aliàs recipiendo videatur acquiriturum improbitatem approbare, eorumque peccatis communicare. Secus est, ubi causa lucri peccaminosa non est publica, adeoque nec scandalosa, aut jam cessavit; cum tunc quoque cesset in Ecclesia præsumptio approbationis. Castrop. *loc. cit. n. 6.* citans D. Thom. 2. 2. q. 87. a. 2. ad 1. Azor. *ubi ante.* Suar. *cit. c. 31. num. 7.* Fagund. Bonac. Valent. &c. Barb. *num. 31.* qui tamen ait, deberi in rigore juris ex iis decimam, sed non esse recipiendam, nisi post peractam penitentiam; v. g. à meretrice publica, usurario, &c. vide dicta hac de re de oblationibus. Addit etiam Barb. *num. 33.* quod et si ex pecunia usuraria malè retenta, adeoque restituenda, quis non debeat decimas, debeat tamen illas ex fructibus prædii, quod tali pecuniâ usuraria seu usuris parta, eò quòd citatis Covar. *c. 3. n. 6.* Soro *l. 6. de just. q. 1. a. 4.* Nav. *in man. c. 17. n. 25.* Medina &c. contra Bald. Decian. & alios teneat, talem non teneri restituere prædium illud tali pecunia comparatum, neque fructus, etiam dum aliunde potest, quodque fructus prædii sint reales, adeoque decimæ ex illis collectæ sint prædiales, consequenter sive

hi fructus licite, sive illicitè ex inde percipiuntur, decimæ ex illis sint solvendæ.

3. Respondeo tertio: ex minimis etiam justè acquisitis, præcindendo à consuetudine, quæ alia servanda, decimæ non debentur, eò quòd indecorum sit & rationi dissonum, ministros Ecclesiæ esse exactores minimorum, idque repugnet liberalitati, sapiatque avaritiam; sed neque appellatione omnium veniant minima. Argumento *l. Scio. ff. de in integ. restit.* Barb. *cit. n. 33.*

4. Respond. quartò: de pretio accepto pro re vendita non debentur decimæ, nisi fortè lucrum aliquod accresceret ex venditione; cum pretium neque sit fructus personæ, neque rei, sed res vendita æquivalenter. Castrop. *cit. p. 6. n. 4.*

5. Respondeo quinto: hoc est, non debentur decimæ ex fructibus seu lucro parto labore personæ, si fructus isti sint res immobiles; secus si mobiles, juxta eundem Castrop. *ibidem.*

6. Respondeo sexto: solvendæ sunt decimæ ex lucro facto per militiam, intellige, non tantum ex captis justo bello, sed etiam ex stipendiis. Rebuff. *cit. q. 8. n. 11.* apud Barb. *cit. c. 28. §. 1. n. 19.* Item per negotium, artificium & opificium, advocaturam, &c. et si enim istiusmodi lucra sunt justa stipendia laborum, sunt tamen etiam fructus personæ. *c. transmissa. de decimis. c. decima 16. q. 1.* Suar. *l. cit. n. 3.* & seq. Fagund. *l. cit. c. 2. n. 10.* Rebuff. *l. cit. q. 8.* apud Castrop.

Questio 468. Ex quibus rebus solvenda decimæ prædiales?

1. Respondeo: debentur ex primò in genere ex omnibus fructibus & proventibus rerum mobilium & immobilium. *c. transmissa. c. tua nobis. &c. D. Thom. l. cit.*

2. Secundò: in specie, agendo de iis, in quibus esse posset majus dubium, debentur ex palea; unde si criticè decimetur post trituram, manet obligatio solvendi decimam paleæ. Castrop. *p. 7. n. 1.* citans Azor. *ubi ante q. 9.* Suar. *c. 34. n. 2.* Fagund. *l. cit. c. 4. n. 2.* Abb. *in c. pervenit. de decimis. n. 3.* & alii apud Barb. *cit. c. 28. §. 1. n. 2.*

3. Tertio: ex oleribus & leguminibus, exceptis minutis oleribus; quæ ex hortis colliguntur, non ad lucrum, sed ad quandam commoditatem & voluptatem familiæ. Castrop. *ibid.* citans D. Thom. *ubi ante a. 2. ad 3.* Sor. *l. 9. de just. q. 4. a. 2. ad 3.* Suar. *c. 34. n. 7. &c.* Barb. n. 5. inquit, servandam consuetudinem, quòd decimæ olerum solvantur in pecunia, & non in speciebus.

4. Quarto: ex proventibus molendinorum vento agitatorum. Suar. *ibid. n. 3.* Fagund. *l. cit. c. 4. n. 3.* Castrop. *ibid.* juxta *c. pervenit. &c. ex transmissa. de decim.*

5. Quintò: in animalibus, uti & de fructibus ab iisdem provenientibus, puta lacte, lana &c. Castrop. *ibid.* et si ex genitura animalium sylvestrium non debeantur decimæ, nisi quando capiuntur, & interficiuntur. Suar. apud Eundem.

6. Sextò: ex examinibus apum, quæ de novo procedunt, non videntur deberi decimæ; cum habeantur quasi animalia sylvestria, & industria personæ tribui debeat, quòd colligantur. Azor. *l. cit. c. 34. n. 4.* Castrop. *cit. n. 1.* de alvearibus tamen solvendam esse decimam, ubi habet consuetudo, tenet Azor. apud Barb. n. 11.

7. Septimò: de lapidinis, non quidem quòd ex 10, lapidibus detur unus, sed ex pecunia, quam quis inde lucratur. Azor. *cit. c. 35. quest. 4.*

Re-